****

ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЖУРНАЛІСТИКИ

****

УДК 007:001:070

https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2026.1(65).3

О. В. Богуславський

доктор наук із соціальних комунікацій, професор
професор кафедри журналістики, реклами і PR
e-mail: bohuslavskyj@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2653-5228
Житомирський державний університет імені Івана Франка
вул. Велика Бердичівська, 40, м. Житомир, Україна, 10008

ПРЕСА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ (СУК) ТА ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНОК КАНАДИ ІМЕНІ ОЛЬГИ БАСАРАБ (ОУК) ЯК ВИРАЗНИК НАЦІОНАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ЖІНОЦТВА НА ЕМІГРАЦІЇ: ПЕРШІ КРОКИ

Мета дослідження *полягає в з'ясуванні, систематизації та введенні до наукового обігу фактологічного матеріалу щодо інформаційно-видавничої діяльності СУК і ОУК, національних завдань, які стояли перед українським жіноцтвом, їх впливу на суспільні процеси в середовищі української еміграції в Канаді.*

Методологічною основою *дослідження є принципи історизму, комплексності, об'єктивності, достовірності. Дослідження ґрунтується на інформаційному, аксіологічному, культурологічному, системному підходах. Використано такі загальнонаукові методи: аналізу, синтезу, узагальнення. Для розв'язання дослідницьких завдань застосовано порівняльний, описовий, проблемно-хронологічний методи та причинно-наслідковий аналіз.*

Результати. *У статті подано причини заснування українських жіночих організацій – Союзу українок Канади (СУК) та Організації українок Канади (ОУК). Простежено їх розбудову й функціонування в інформаційній сфері. З'ясовано суспільно-політичні та ідеологічні завдання, напрямки та форми інформаційної діяльності. Обґрунтовано подібність і відмінність напрямків інформаційної діяльності цих жіночих організацій на етапі становлення.*

Наукова новизна *полягає у відтворенні інформаційної діяльності СУК та ОУК у міжвоєнний і повоєнний періоди в Канаді, проаналізовано структуру й ідеологічно-тематичну складову публікацій видань СУК і ОУК. Уведено в обіг джерела, які ще не були предметом наукового аналізу, уточнено деякі дати.*

Практичне значення*. Результати дослідження можуть бути використані в процесі вивчення курсів «Історія української журналістики» та «Історія видавничої справи» спеціальності «Журналістика».*

Ключові слова: *жіночий журнал, жіночий рух, «Жіночий Світ», завдання, Організація українок Канади, «Промінь», розділ, Союз українок Канади, жіноча сторінка.*

I. Вступ

Перші жіночі гуртки на українських землях почали виникати ще наприкінці XIX ст., і заснований у Львові 21 лютого 1917 р. Союз українок став першим громадським об'єднанням українського жіноцтва, який мав на меті боротьбу за права жінок, їх освіту, збереження традицій та національної культури. Бурхливий розвиток українського жіночого руху в міжвоєнний період у Західній Україні дав поштовх і до створення жіночих організацій в еміграції, зокрема в Канаді.

Проблема діяльності організованого жіночого руху в діаспорі неодноразово була об'єктом наукового інтересу як діаспорних дослідників, так і сучасних українських учених, проте питання початкового етапу функціонування преси українських жіночих організацій Канади ще не було об'єктом цілісного наукового дослідження.

Джерельну основу становлять повнотекстові електронні архіви журналів «Жіночий Світ» [2] та «Промінь» [3], а численні спогади учасниць тих подій є емпіричною базою цього дослідження.

II. Постановка завдання та методи дослідження

Мета дослідження полягає в з'ясуванні, систематизації та введенні до наукового обігу фактологічного матеріалу щодо інформаційно-видавничої діяльності СУК і ОУК, національних

© Богуславський О. В., 2026

завдань, які стояли перед українським жіноцтвом, їх впливу на суспільні процеси в середовищі української еміграції в Канаді.

Методологічною основою дослідження є принципи історизму, комплексності, об'єктивності, достовірності. Дослідження ґрунтується на інформаційному, аксіологічному, культурологічному, системному підходах. Використано такі загальнонаукові методи: аналізу, синтезу, узагальнення. Для розв'язання дослідницьких завдань застосовано порівняльний, описовий, проблемно-хронологічний методи та причинно-наслідковий аналіз.

ІІІ. Результати

Так, 25 грудня 1926 р. засновано Союз українок Канади (СУК) як жіночий підрозділ однієї з найстарших організацій у Канаді – Союзу Українців Самостійників (СУС).

У «Статуті Союзу Українок Канади», прийнятому 3 липня 1949 р. на з'їзді в Саскатуні, були визначені такі цілі організації: «а) Організувати українських жінок і дівчат в товариства-відділи з метою взаємної допомоги та спільної громадської праці для успішного виконання програми організації.

б) Поширювати освіту, культуру і національну свідомість та знання серед українських жінок і заохочувати їх брати участь в громадському та загально-канадійському житті.

в) Зберігати і розвивати культурні цінности українського народу в наших домах, як релігійні і народні звичаї і традиції.

г) Дбати про культурне і релігійне виховання дітей.

ґ) Збирати і зберігати в музею Союзу українське народне мистецтво культурної вартости.

д) Поширювати знання і заінтересування у всіх галузях народного мистецтва, дбати про його розвій, зберігати правильність українських вишивок та народніх повітових строїв.

е) Поширювати знання матерей про здоровля дітей і гігієну.

є) Дбати про поліпшення і піднесення домашного господарства в домах.

ж) Поширювати засади Союзу Українців Самостійників та координувати спів працю з союзними організаціями» [15, с. 3–4]. Як видно із цих пунктів, основна діяльність мала бути зосереджена на національно-культурному напрямку, локалізованому на українській громаді Канади.

Для реалізації програмних завдань організації залучення нових членів та внутрішньої комунікації була необхідна інформаційна підтримка. Уже на Першому з'їзді Союзу А. Стасів було виголошено доповідь про необхідність власної преси. Проте через відсутність фінансування в новоствореної організації ця ідея була відкладена на десятиліття. Але інформаційну підтримку надав один із найстарших національних часописів у Канаді «Український Голос», заснований 1910 р. Саме цей часопис активно вводив в обіг національну назву «українець» замість вживаних на той час «рутенець», «руський» та «русин».

Дирекція часопису «Український Голос» на прохання керівництва Союзу виділила місце на своїх сторінках. Таким чином, на початку 1927 р. на одній із сторінок «Українського Голосу» з'явилася сторінка «Жіночий Куток», яка проіснувала під цією назвою лише півроку. Того самого року на з'їзді в Саскатуні було призначено редакційний комітет, до якого увійшли С. Стечишин і Л. Слюзар. Завданням комітету було готувати відповідні матеріали й пересилати їх до редакції у Вінніпег. Згідно з рішенням редакційного комітету назву сторінки «Жіночий Куток» було змінено на «Відділ Союзу Українок Канади» [7, с. 61]. Власне, це навіть не була сторінка, а дві-три колонки на сторінці в газеті. У такому форматі «Відділ» проіснував до 1929 р., коли СУК отримали повноцінну шпальту.

На початку свою сторінку редакційний комітет заповнював, виходячи з наданої газетної площі, доволі сухими матеріалами із життя й діяльності Союзу. З 1930 р., коли до співпраці долучилися С. Бубнюк, Г. Галицька, А. Григорчук, Т. Кройтор, М. Мадюк, З. Мирна, Т. Романчич, А. Рурик, О. Савчук, Л. Слюзар, А. Стасів, А. Стечишин, С. Стечишин, Л. Токарик, М. Шевчук, Д. Янда, а репертуар публікацій значно розширився, на сторінці почали публікувати річні звіти з діяльності відділів, звіти з'їздів, статті на громадські та виховні теми, промови, виголошені на з'їздах, інформації про події у відділах тощо.

Але було необхідно зробити сторінку більш цікавою й універсальною. Щоб її читали якомога більше читачів, було започатковано рубрику «Довкола домашнього огнища», до якої дописували читачки з усієї Канади домашні поради, куховарські рецепти, цікавинки з родинного життя тощо. Як згадувала голова Союзу Н. Когуська, яка в 1943 р. перебрала обов'язки редакторки сторінки, «…з часом до сторінки почали дописувати М. Адамовська, яка писала вірші, спомини, статті, Т. Дяковська – оповідання, нариси, і репортажі, Є. Білич писала на довільні теми, Н. Когуська – репортажі з подорожів, біографічні нариси, статті, Й. Михайленко й О. Хемій писали на теми з домашньої економіки, С. Пауш – нариси та оповідання, О. Войценко – репортажі. Цінні матеріяли з народного мистецтва подавали С. Стечишин, А. Рурик, Д. Янда, К. Сакалюк, Р. Драган і Л. Івасюк» [7, с. 61–62].

Також 1945 р. було започатковано розділ «Довкола дому», до якого дописувала С. Стечишин, і який став дуже популярним завдяки розміщуваним там узорам вишивок, до яких був постійний інтерес. Зрештою 1950 р. С. Стечишин видала їх окремим виданням «Мистецькі скарби українських вишивок» [16]. 1948 р. сторінку «Відділ Союзу Українок Канади» в «Українському Голосі» перемінено на «Сторінку Союзу Українок Канади».

Необхідно зауважити, що завдання сторінки полягало не тільки в поширенні ідей організації, тим самим допомагаючи її зростанню, але й наданні можливості багатьом жінкам уперше спробувати свої сили в написанні журналістських матеріалів, «проявляти свої здібності, висловлювати свої думки та вести громадську працю за одною системою, плекати єдність думки. Все це цементувало організацію і було запорукою її дальшого зросту» [7, с. 62].

Треба зазначити, що співпраця між СУК і «Українським Голосом» не була безкорисливою – Союз у всіх своїх кампаніях завжди рекламував часопис і всіляко спонукав залучати нових передплатників, проводилися збірки «на пресовий фонд», складалися пожертви на його ювілеї. Але в будь-якому разі це виявилося взаємовигідним партнерством. Навіть тоді, коли Союз перейшов до видавництва власного журналу, членство Союзу морально і фінансово підтримувало «Український Голос».

Розміщення «Сторінки Союзу Українок Канади» в «Українському Голосі» припинилось у грудні 1959 р., коли СУК вирішила видавати власний журнал.

Подібним чином ішов розвиток жіночої журналістики і в іншій жіночій громадській організації. Так, заснована наприкінці 1930 р. Організація українок Канади імені Ольги Басараб (ОУК) була реалізацією ідеї оформити націоналістичне українське жіноцтво Канади в окрему організацію, згуртовану при Українській стрілецькій громаді (УСГ) й Українському національному об'єднанні (УНО), і яка б визнавала головну свою ідеологічну засаду – об'єднання всіх національних сил під прапором національно-політичного визволення України та допомоги тим цілям поза межами України.

Перед заснуванням ОУК було здійснено огляд усіх діючих у Канаді жіночих українських товариств і організацій з перспективи ідеологічної відповідності. Після певних дискусій дійшли висновку про необхідність створення саме окремої організації. «Наше тодішнє рішення старалося на таких передпосилках: 1. Ми не заперечуємо потреби існування й діяння дотеперішніх жіночих організацій. Вже сам факт їхнього існування промовляє за себе, бо не втрималися б у суспільності справи нікому непотрібні. 2. Ми далекі від того, щоб у нашій критиці їхньої дотеперішньої суспільної діяльности заперечувати їхні заслуги і відмовляти їм права продовжувати ту діяльність. 3. Але разом з тим ми вважаємо, що їхня діяльність неповна, що всіх потреб українського народу вона не задовольняє, а зокрема в тогочасній дійсності вона аж ніяк не вистачає для конечности мобілізації всіх духових і матеріальних сил української нації для найвищої і найважливішої її мети – державно-політичного визволення й усамостійнення. 4. Існуючі організації й Товариства по найбільшій часті діють кожна тільки для потреб однієї частини українського народу, гуртуючи в собі визнавців однієї релігії, і через те ні одна з них не може мати надії з'єднати під своїми прапорами загал української суспільности і Канаді, щобільше, навіть не ставить собі того за ціль» [13, с. 167].

Від самого початку діяльності ОУК не пішла шляхом конфронтації проти існуючих жіночих організацій, як це було часто-густо серед політичних організацій, а завжди намагалась іти паралельними шляхами, доповнюючи певні пропущені ділянки суспільного життя. Адже декларований шлях на об'єднання української жіночої громади передбачав толерантне ставлення до інших національних жіночих організацій, прихильних до різних політичних груп і релігійних конфесій.

Співзасновниця ОУК і її довголітня голова С. Савчук зазначала: «Суспільно-програмові завдання нашої Організації поділяються на дві основні категорії: внутрішні й зовнішні. Перші з них розпадаються знову ж на місцеві й т. зв. крайові, а по часі свойого здійснювання одні й другі означити можемо або як безпосередньо-діючі чи обраховані на довшу мету…» [12, с. 40]. До внутрішніх завдань належала виховна і самовиховна робота, національне перевиховання, виховання молоді, допомога визвольній боротьбі на українських землях тощо. Зовнішні завдання ОУК випливали з ідеї відмови від самоізоляції організації в канадському суспільстві, пошуку співпраці з неукраїнськими організаціями з метою участі в спільних проєктах, інформування про українські проблеми та ознайомлення з досягненнями культури.

Усю інформацію про свою діяльність організація неперіодично розміщувала в часописі УСГ «Стрілецькі Вісті» та на жіночій сторінці часопису УНО «Новий Шлях». «Новий Шлях» ще перед тим мав окремий «Відділ Українських Націоналістичних Жіночих Товариств», який редагувала А. Басараба. Розуміючи, що новий жіночий рух у Канаді не зможе розгорнути свою діяльність без друкованого слова, новостворена Центральна управа ОУК 11 грудня 1934 р. на місці попередньої жіночої сторінки започаткувала «Відділ ОУК ім. Ольги Басараб» під редакцією А. Ґрещук-Павличенко, яка у вступній редакційній статті зазначала: «Патріотизм українок не сміє обмежуватися вишитою сорочкою чи керсеткою, не сміє він вичерпуватися в любові до української пісні, танку й патріотичних балачок. Він мусить проявлятися в першій мірі вихованням у високонаціональному дусі власної родини й суспільстві, далі в доцільній праці над піддержанням чинної визвольної боротьби» [6, с. 154].

Більшість матеріалів «Відділу» були присвячені актуальним темам, з приводу різних патріотичних річниць, порушувались ідеологічні проблеми, історично-літературні, організаційні, суспільно-громадські, господарські тощо. Від жовтня 1936 р. започатковано окрему рубрику: «Біографії славних жінок – визначних українок» О. Лугового. Ці матеріали автором були видані окремим виданням «Визначне жіноцтво України» [8].

Після того, як редагування сторінки, з липня 1937 р., перейняла Р. Древняк-Ковальська, вона почала виходити щотижня під новою назвою – «З Жіночого Світу» – з актуальною передовицею, матеріалами на різні теми: світові події, твори української й перекладної літератури, виховні поради, господарські питання, відповіді на листи від читачок про мішані подружжя, про фемінізм і націоналізм, асиміляцію, можливість організаційної праці для багатодітних жінок тощо.

З листопада 1939 р. сторінку було перейменовано на «Жіночий Відділ», а від вересня 1941 р. на «Жіночий Світ», і під цією назвою сторінка проіснувала до заснування однойменного журналу. Редакцію «Жіночого Світу» очолила голова Центральної управи ОУК М. Джумаґа-Гуляй. У межах сторінки було засновано «Дитячий Кутик», який редагувала Є. Ситник, розділ, присвячений вихованню дитини, дитячим творам та розвагам.

Треба зауважити, що в період Другої світової війни й після неї розпочався новий етап розвитку жіночої сторінки ОУК у «Новому Шляху», характерний активним контактом з усіма проявами українського громадського життя як у Канаді, так і в інших країнах українських поселень. У періоді збройної боротьби Карпатської України значні суми висилаються на допомогу карпатським січовикам. «Жіночий Світ» проводив акцію допомоги канадському «Червоному Хресту», українським воякам у канадській армії на європейському фронті, активно підтримував ідею об'єднання сил у громадському житті, пропагував ідею заснування «Комітету Українок Канади», багато уваги присвячував допомозі українським біженцям у повоєнній Європі – висилали тисячі пакунків з харчами й одягом для тих, хто залишився без засобів до життя.

Нова хвиля еміграції після Другої світової війни привела до редакції нові творчі сили – О. Кисілевську, К. Кандибу-Лазор, Я. Іванчук, які піднесли на вищий рівень жіночу сторінку в «Новому Шляху» і тим самим наблизили створення окремого журналу, яким став «Жіночий Світ».

У січні 1950 р. у Вінніпезі вийшов перший номер журналу «Жіночий Світ». Центральною управою ОУК було створено редакційну колегію, до складу якої входили А. Вах, Н. Синявська, М. Маґера і К. Кандиба-Лазор, але фактичною редакторкою була саме К. Кандиба-Лазор, яка перед тим вела сторінку ОУК у «Новому Шляху» [4, с. 158], хоча відповідальним редактором першого номера було зазначено А. Вах.

Наклад журналу виготовили в друкарні «Новий Шлях» на 184 Александер Авеню, Вінніпег. У редакційній статті першого номера журналу було заначено: «Вступаючи в цей новий відтинок часу, ми розпочинаємо його із випуском 1-го числа "Жіночого Світу", українського жіночого місячника, якого предтечею була сторінка в "Новому Шляхові" під тою самою назвою. Ця сторінка так само переступила 15-тилітнє своє існування, продовженням її буде тепер жіночий журнал, один із тих небагатьох журналів, які до тепер виходять» [9, с. 4].

У цій редакційній статті також було визначено завдання, які стояли перед журналом: «обслуговувати українських жінок, які хочуть виховувати нове покоління українців в дусі національної свідомості, які хочуть спільно двигати вперед українську культуру», наголошуючи на тому, що «особливого значіння набирає це питання у нас в Канаді, – де скупчена така велика кількість українців і де є всі можливості для розвитку українського життя, як одної із рівних собі етнічних груп населення Канади» [9, с. 4]. Вже тоді були закладені початки політики канадського мультикультуралізму і українська громада прагнула, аби й елементи української культури увійшли до цієї збірної мозаїки.

Також важливим завданням журналу було інформувати українських жінок, а через них і їх канадських співгромадянок, про боротьбу українського народу проти новітньої «імперії зла» та про роль України у протистоянні двох світів.

Нова хвиля політичної еміграції пожвавила діяльність ОУК, а нова реальність у світі, після Другої світової війни, призвела і до збільшення завдань, які поставали перед організацією. Перед журналом стояла потреба створити більш універсальне видання, де б були представлені матеріали, присвячені питанням педагогіки, медицини, мистецтва, національного побуту, статті з історії та культури, а також аналізувалися сучасні актуальні проблеми, що цікавлять жінок. І хоча журнал виходив як орган певної організації, редакція не ставила за мету локалізувати його аудиторію лише членством організації: «Хоча наш журнал виходить із рамени Організації Українок Канади, ми закликаємо все свідоме українське жіноцтво Канади та інших країн, де розсіяні українські жінки, підтримати наш почин, читати та розповсюджувати "Жіночий Світ" та співпрацювати з нами, дописуючи до нашого журналу» [9, с. 4].

Доволі широка тематична палітра журналу передбачала створення відповідних рубрик. Так, за перший рік існування структура журналу мала «плаваючий» вигляд – деякі рубрики повторювалися з номера в номер («Наші сучасниці», «Діяльність Відділів ОУК», «Куховарські поради», «Весняний Промінь для наших дітей», «З листів до Редакції», «Пресовий фонд «Жіночого Світу»), а деякі («Мода», «Питайте нас!», «Нові книжки», «Деякі господарські вказівки», «Дрібні поради», «Жарти») – у міру надходження відповідних матеріалів.

Уже перший рік видання показав динаміку журналу в бік універсалізації його публікацій – це і поезія (Ю. Клен, У. Кравченко, Є. Маланюк, Б. Нижанківський, М. Орест, М. Підгірянка, Л. Полтава, О. Теліга, Л. Храплива), і короткі прозові твори (В. Бачинський, М. Вовчок, С. Григоріїва, А. Дзюбенківна, І. Киріяк, І. Наріжна, І. Сиротинська, Ю. Тарнович, Л. Храплива).

Найбільш активно наповнюваними виявилися рубрика «Наші сучасниці» (Н. Синявська «Олена Кисілевська», Л. Сеницька, В. А. «Рома Прийма», К. Антонович «Зінаїда Мірна й Український Жіночий Союз у Празі», Е. Туринська «Ірена Туркевич-Мартинець», Надія Верпета «Оленка Ґердан-Заклинська», І. Книш «Кобринська та її сучасники», О. Кисілевська «Олена Лотоцька», Н. Синявська «Марія Юркевич», Я. Рудницький «Софія Парфанович», С. Григоріїва «Аґнеса Люїза Говде», М. Левицький «Одарка Нижанківська-Снігурович», А. Вах «Анна Тарновецька і Д. Д.», К. Антонович «Мілена Рудницька», Є. Станова «Аделаїда Гублес», М. Левицький «Ганна Совачева») і дитяча – «Весняний промінь» (М. Кушіль «Князь Олег», Н. Забіла «Котик», Оленка «Пригода ворони», М-ич «Як Мишеня розуму набралось», Е. Ґрю Ґелл «Родина бобрів» (в перекладі Л. Храпливої), Л. Храплива («Як Мартуся з мамою їздили на Україну», «Українка», «Листопад», «Лист Хариті до Святого Миколая», «Лист Святого Миколая до Хариті»), Є. Стахова («Хлопчик на хмарці», «Вівчарик і овечки»), О. Олесь «Водяничок», Л. Бризгун («Чому котик та пес ворогують?», «Про царівну Віру, що знала всі мови світу»), І. Боднарчук «Придорожній Хрест», Р. Завадович «Під зиму», Л. Буревій «Дарунок від Св. Миколая»).

Частина публікацій – літературознавчі та популярно-українознавчі статті, спогади йшли поза рубриками (Г. Карпова «Юрій Клен», К. Антонович «Останній виступ Марії Заньковецької», О. Кисілевська «Проф. Володимир Січинський. Великий Альбом Української Культури», Е. Прибитківська «Спомин про Митрополита», Г. Совачева «Моя співпраця з Англійською Місією», С. Парфанович «Зустріч з письменниками (Уривок із книги “У Києві в 1940 році”)», Л. Білецький «Українське весілля»).

Питання виховання та здоров’я дитини теж знайшли місце в журналі (О. Запізня «Дитячі садки в минулому», К. Лазор «Садок у Вінніпегу», Н. Верпета «Крізь призьму першої забавки», С. Григорієва «Дитячий параліч», Л. Стаховський «Нові ліки для поборювання туберкульози», О. Бризгун «Дещо про руханку й жінок», М. Ю-ич «Рухлива організована гра на літньому майданчику»).

Відповідаючи на проблему публікації статей, поезій і прозових творів англійською мовою, Н. Синявська у своїй статті «Чому ми поміщуємо в “Жіночому Світі” статті в англійській мові» зазначає, що, подаючи їх, журнал дає змогу тим читачкам, які не добре знають українську мову, або й зовсім її не знають, не втрачати зв’язку з українською спільнотою, цікавитися українським культурним життям; дає змогу друзям із англо-саксонського світу, що цікавляться українським культурним життям, а також і досліджують українську історію та літературу, надрукувати свої матеріали, присвячені українській тематиці, на сторінках нашого журналу.

Беручи до уваги той факт, що українське питання дедалі більше набирає розголосу в публічній сфері Канади й Америки та ряд знаних письменників і науковців вивчають українську мову, знайомляться з українською історією й літературою, роблять переклади з творів письменства й наукових публікацій, «не можна не згадати імена цих людей, що так щиро захоплені українською культурою та вже так багато зробили для ознайомлення англо-сакського світу з нами. Це: Персивал Конди, А. Д. Гонтер (нині вже покійні), проф. К. А. Меннінґ, проф. Г. В. Симпсон, д-р В. Кірконел, А. Г. Ф. Джилсон, ректор Манітобського університету, де засновано Департамент Славянських Студій, з відділом української мови, поетки А. Л. Говде, Ф. Р. Лайвсей та інші» [14, с. 4].

Перший рік «Жіночого Світу» був досить непростим з фінансового боку – досить швидко знайти передплатників під новозаснований журнал було неможливо, тому частину площі довелось віддавати під рекламу, в основному, українського бізнесу.

Підсумовуючи огляд першого періоду розвитку інформаційної діяльності Організації українок Канади ім. Ольги Басараб, можна стверджувати, що складний етап організаційного становлення збігається з труднощами інформаційної діяльності, розпочатої з кількох колонок на сторінці в «Новому Шляху» і початком видавництва окремого журналу «Жіночий Світ». Але спільна завзята робота українського жіноцтва принесла свої результати: створено дієвий редакційний колектив, запрошено до співпраці знаних українських діячів, з кожним черговим номером покращуючи й урізноманітнюючи структуру журналу і його наповнення матеріалами.

Інша жіноча організація – Союз українок Канади – 1 січня 1960 р. починає видавати у Вінніпезі місячник «Промінь». Перед цим, як зазначалося, основним джерелом інформації про діяльність Союзу була окрема сторінка в часописі «Український Голос». Безперечно, що ідея видавати окремий журнал жевріла довгі роки, проте через фінансові негаразди реалізувати її перед тим не вдавалося.

Перша офіційна згадка про необхідність власного журналу датована січнем 1959 р. – Центральна управа в Едмонтоні видала спеціальний обіжник у справі видання журналу. На організаційну кампанію було призначено три місяці – січень, лютий і березень. У відозві до членства і громадянства від голови Союзу С. Василишин і секретарки Стефанії Пауш ішлося: «В нас болюче відчувається потреба власного журнала, який говорив би про наші завдання і про нашу працю. Наше членство на З’їзді 1958 року з великим ентузіязмом прийняло вістку про заходи видавати свій журнал. Тепер централя приступає до цієї справи і звертається до свого членства та свідомого нашого громадянства піддержати справу кампанії за пожертвами» [7, с. 127]. Після нарад і обговорення всіх планів Центральна управа повинна була розпочати видання. Це був новий проєкт організації, який передбачав задіяння всієї вертикалі Союзу – аж до найменших відділів.

Першим завданням було розгорнути між членством кампанію за передплату та перевести збірку на пресовий фонд.

Для нового журналу було запропоновано дві назви – «Смолоскип» і «Промінь». І хоча більшість членства була за назву «Смолоскип», проте, виявилося, що в США, у Балтиморі, виходить журнал української молоді і студентства «Смолоскип», отже, було вирішено взяти назву «Промінь». Голова Союзу С. Василишин у своєму зверненні «Наше найбільше досягнення» зазначає, що «початок 1960 року останеться пам'ятним в історії нашої організації, бо в першому тижні січня наше жіноцтво в усіх частинах Канади й Америки з одушевленням привітало у своїх домах перше число нашого довгожданного журнала. Це був дійсний "Промінь", що викликав ясний усміх на устах і світлу радість в серцях наших читачок… З кожним днем напливають нові передплати і ми віримо, що з часом, наш "Промінь" стане одним з найбільш розповсюджених і популярних жіночих журналів між українським загалом...» [5, с. 6].

Не все було гладко на початку нового проєкту: хоча з фінансової сторони журнал був забезпечений, однак редакторсько-журналістська сторона все ще потребувала організації, треба було запрошувати до співпраці дописувачів, розробити структуру видання, коротко- і довгострокове планування.

Першою редакторкою журналу стала Н. Когуська, яка очолювала редакційну колегію до 1990 р. Дизайн обкладинки на перший рік видання виконав художник В. Доброліж.

Зокрема, Н. Когуська у вступній редакційній статті зазначала: «Журнал обіймає ріжні сфери життя – громадсько-суспільного, події у світі, культуру, господарські справи, українське народне мистецтво, здоров'я, плекання почуття гідности свого походження серед молодших, виховання.

Читачі журнала знайдуть тут частину і в англійській мові. Можливо, що не всім це сподобається, однак в англійській мові пишемо не для того, що маємо намір занехати українську мову, а навпаки, за посередництвом мови приступної для тих, що не мали спромоги навчитися свого письма, щоб пізнати важливість знання мови батьків і пізнати красу і багатство культури народу з якого вони походять, і щоб їх українською справою зацікавити.

Ще одне дуже важливе завдання журнала – плекати думку організованности української жінки. В збірній силі організації ми маємо можливість служити справам свого народу» [11, с. 4].

Від початку ідея журналу полягала в його призначенні для широкої маси української жіночої аудиторії в Канаді і в світі. «Завдання журнала обіймати всі ділянки українського життя – громадськости, мистецтва, літератури, науки, виховання, господарства, творити публичну опінію на одну чи другу у світі подію з погляду українського, чи з погляду нашого горожанства» [10, с. 2].

Перший рік видання «Променя» його структура, як і в журналі ОУК «Жіночий Світ», не була стабільною – окремі рубрики виходили, в основному, за наявності відповідних матеріалів. Проте основними були такі: «Відділ для дітей», «Для наших господинь», «З діяльности Комітету Українок Канади», «З листів до редакції», «Культурна праця жіноцтва», «Народні вишивки», «Наше здоров'я», «Наші молоді таланти», «Our English Section», «Річні звіти відділів».

Найбільш активними (представлені в кожному числі журналу) були розділи *«Відділ для дітей», «Наше здоров'я»* (В. Я. «Цукровий діабет», «Наше здоров'я», «Подагра», «Гігієна нігтів», «Випадання волосся», «Вростаючий ніготь», Н. Тріщук «Поборювання недуги рака», В. Якубовська «Наше здоров'я», «Ревматизм»), *«Здорове харчування»* (І. Барченко «Їжа та здоров'я», «Хемічний склад і призначення їжі», «Вітаміни», «Що таке їжа?», «Шкідливі звички у харчуванні) тощо. В окремих номерах порушували різні проблеми, присвячені питанням виховання молодшого покоління (О. Лукомська «Різдвяні Свята і наші діти», Л. Лугова «Вплив виховання на дитину в перед шкільнім віці», В. Ощіпок «Нам треба свідомих матерів», П. Вуглаїв «Виховання маленьких дітей в українській родині», П. Маценко «Музичне виховання молоді», Т. Григорчак «На педагогічні теми»), організаційного життя (Н. Тріщук «Розвиток благодійних організацій», С. Василишин «Вплив преси на розвиток людини», С. Стечишин «Що робить організацію сильною», К. Миськів «Канадійська Національна Жіноча Рада», С. Василишин «До нашої історії», Е. Верхомин «Свято журнала»), критики підсовєтської політики щодо жінок (Н. Когуська «Глум над рівноправністю жінки в Совєтах», «Вільне слово» «Розкріпачена» совєтська жінка», O. Negrych «Martyrs for Ukraine's Freedom»), народних звичаїв та традицій (П. Сліпчук «Колач і його місце в традиціях релігійних, побутових і родинних», С. Юрківська «Святкуємо Різдвяні Свята», O. Negrych «Hayilky», «Easter in Ukraine»), жіночим постатям минулого і сьогодення («Безсмертна зірка українського театру – Марія Заньковецька», Н. Когуська «Леся Зюбрак – співуча зірка», Л. Дражевська «Олена Пчілка – зірка українського відродження», Л. Мурович «Памяті героїні», Н. Когуська «Поетка з ласки Божої (Лариса Мурович)», Л. Білецький «Поетична творчість Лесі Українки», Н. Когуська «Галя Гнатишин в делегації на конгрес МЖР», В. Завадська «25-ліття громадської праці К. Сакалюк», С. Качмарська «Марія Башкирцева», О. Івах «Артистка-співачка Христя Немис», С. Стечишин «Жіночий рух в різних країнах», «Жмут спогадів»), короткі прозові (Л. Мосендз, А. Лотоцький, А. Хижняк, Н. Королева, Ю. Яновський, С. Пауш, Л. Лачутченко, А. Курдидик, Є. Жучкан, О. Кобилянська) і поетичні твори (Л. Мурович, О. Лук'яненко, Т. Шевченко, О. Теліга, О. Вах, В. Ворскло, Є. Фомин, О. Олесь, Я. Славутич, Я. Вільшенко). О. Неґрич, яка була редакторкою англомовної сторінки «Our English Section», у вступній статті зазначала, що одна з проблем, які стоять сьогодні перед українським жіночим рухом в еміграції, – «питання про те, чи все

ще необхідно українським дітям вивчати рідну мову. Освітяни часто наголошують, що для повного розуміння певної культури ми повинні опанувати її мову... Тому молода українська мати, яка розмовляє англійською з більшою легкістю завдяки частому вживанню, повинна докласти особливих зусиль, щоб її діти вивчили мову своїх предків; щоб вони опанували повне значення своєї української культурної спадщини.

Можливо, деякі молоді українські матері можуть відчувати, що вони діють нелояльно до Канади, плекаючи свою рідну мову, мовну культуру та зберігаючи багато традиційних страв, вишивок та інших предметів, що нагадують про Україну. Я хочу наголосити, що такі дії не є ні нелояльними, ні суперечать думкам інших канадців. Будучи щасливішими, ніж наші брати, які живуть за комуністичного режиму, ми живемо в демократичній країні, країні, де заохочується різноманітність, оскільки вважається, що різноманітність є силою демократії…» [1, с. 23–24].

Відповідаючи на власне питання – чому необхідний англомовний розділ у журналі, адже це можна розцінити як втрату національних позицій перед асиміляцією, О. Неґрич зазначала: «…є сотні молодих людей, особливо матерів, які не мали можливості вивчити мову своїх предків. Зацікавлені своїм походженням, вони шукають матеріали з цієї теми мовою, яка їм найбільш доступна. Такий розділ може бути відповіддю на їхній запит. Тож ми спробуємо представити статті, що обговорюють різні аспекти української історії та культури. Ми також спробуємо включити бібліографічні посилання, де можна знайти більше матеріалів з цієї теми. Ми вважаємо, що це буде дуже цінним для вивчення мови та духовних досягнень українського народу» [1, с. 24].

Крім того, заснування такого англійського розділу мало ще одну мету – познайомити прихильних до українців канадців із цінностями, яких ті дотримувалися, і змінити в суспільстві хибне тлумачення українців як «росіян».

Авторка звертає увагу на те, що ідея канадського мультикультуралізму не є ідеєю синтезу націй і повного стирання національного походження: «Ми продовжуємо зустрічати канадців англійського, єврейського, шотландського, французького, німецького тощо походження. Більшість цих канадців добре обізнані з культурою свого походження. Тому деякі українські матері повинні усвідомлювати, що ще зарано виховувати канадця, який втратив сліди своїх предків, канадця, який виник нізвідки. А повага до досягнень людського духу вимагає, щоб ми принаймні були добре знайомі з культурою, в якій ми народилися» [1, с. 24].

IV. Висновки

Бурхливий розвиток українського жіночого руху в міжвоєнний період у Західній Україні дав поштовх і до створення жіночих організацій в еміграції, зокрема в Канаді. Так, 25 грудня 1926 р. засновано Союз українок Канади (СУК) як жіночий підрозділ однієї з найстарших організацій у Канаді – Союзу Українців Самостійників (СУС).

Для реалізації програмних завдань організації, залучення нових членів та внутрішньої комунікації була необхідна інформаційна підтримка, яку надав один із найстарших національних часописів у Канаді «Український Голос», заснований 1910 р. Таким чином, на початку 1927 р. на одній із сторінок «Українського Голосу» виникла жіноча сторінка. Необхідно зауважити, що завдання сторінки полягало не лише в поширенні ідей організації, тим самим допомагаючи її зростанню, але й наданні можливості багатьом жінкам уперше спробувати свої сили в написанні журналістських матеріалів.

Жіноча сторінка в «Українському Голосі» припинила своє існування, коли СУК почала з 1 січня 1960 р. видавати власний журнал «Промінь».

Журнал висвітлював різні сфери життя: громадсько-суспільні події у світі, культуру, господарські справи, українське народне мистецтво, здоров'я, плекання почуття гідности свого походження серед молодших, виховання. Англійський відділ журналу був присвячений для тих, хто не знав української мови, щоб їх українською справою зацікавити. Наголошувалося на тому, що ідея канадського мультикультуралізму не є ідеєю синтезу націй і повного стирання національного походження, тому українські жінки повинні усвідомлювати, що ще зарано виховувати канадця, який втратив сліди своїх предків, канадця, який виник нізвідки. А повага до досягнень людського духу вимагає, щоб ми принаймні були добре знайомі з українською культурою, в якій ми народилися.

Подібним чином ішов розвиток жіночої журналістики і в іншій жіночій громадській організації – заснованій наприкінці 1930 р. Організації українок Канади ім. Ольги Басараб (ОУК). Це була реалізація ідеї оформити націоналістичне українське жіноцтво Канади в окрему організацію при Українському національному об'єднанні (УНО), яка б визнавала головну свою ідеологічну засаду – об'єднання всіх національних сил під прапором національно-політичного визволення України й допомоги тим цілям поза межами України.

ОУК у своїй роботі мала внутрішні й зовнішні завдання. До внутрішніх завдань належала виховна та самовиховна робота, національне перевиховання, виховання молоді, допомога визвольній боротьбі на українських землях, а зовнішні завдання ОУК випливали з ідеї відмови від самоізоляції організації в канадському суспільстві, пошуку співпраці з неукраїнськими організаціями з метою участі в спільних проєктах, інформування про українські проблеми та ознайомлення з досягненнями культури в канадському суспільстві.

Розуміючи, що новий жіночий рух у Канаді не зможе розгорнути свою діяльність без друкованого слова, було започатковано жіночу сторінку в часописі УНО «Новий Шлях» – у період Другої

світової війни і після неї характерною особливістю її уваги були всі прояви українського громадського життя як у Канаді, так і в інших країнах українських поселень.

У січні 1950 р. у Вінніпезі вийшов перший номер журналу «Жіночий Світ». У редакційній статті також було визначено завдання, які стояли перед журналом: обслуговувати українських жінок, які хочуть виховувати нове покоління українців у дусі національної свідомості, які хочуть спільно просувати вперед українську культуру, наголошуючи на тому, що особливого значення набирає це питання в Канаді, де скупчена така велика кількість українців і де є всі можливості для розвитку життя українців як однієї з рівних собі етнічних груп населення Канади. Уже тоді були закладені початки політики канадського мультикультуралізму, й українська громада прагнула, аби й елементи української культури увійшли до цієї збірної мозаїки.

Обидві жіночі організації завжди були свідомі думки, що треба інформувати своє членство про всі прояви українського жіночого руху в світі, з яких би політичних чи ідеологічних середовищ вони не виходили, незважаючи на те, чи прихильно вони або байдуже ставляться до певної організаційної структури, за умови, що це будуть національні українські організації, спрямовані на добро й інтереси визвольної справи українського народу.

Підсумовуючи, можемо стверджувати, що до традиційних завдань українських жіночих організацій – як то плекання рідних традицій, святочних обрядів, традиційних мистецьких практик, додавалася низка життєво важливих для української громади завдань: релігійне і національне виховання, а також інформування українських жінок, а через них і їх канадських співгромадянок, про боротьбу українського народу проти новітньої «імперії зла» та про роль України в протистоянні двох світів.

Ідучи в ногу із часом, журнали змінювали давнє традиційне місце жінки в суспільному житті, пропонуючи сучасницям менше турбуватись кухонними справами, які заважають організаційній роботі, а приділяти більше часу культурно-освітнім заняттям, читанню, дискусіям, оглядам політичних і культурних подій, також присвячувати час благодійній діяльності.

Список використаної літератури

1. Negrych O. Our english section. *Промінь*. 1960. Ч. 1. С. 23–25. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/30272/file.pdf (date of request: 12.01.2026).
2. Веб-архів журналу «Жіночий Світ». URL: https://archive.org/details/@ual_digitization_?and%5B%5D=subject%3A%22%D0%96%D1%96%D0%BD%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%B9+%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82+%3D+Woman%27s+world%22&and%5B%5D=language%3A%22Ukrainian%22 (дата звернення: 12.01.2026).
3. Веб-архів журналу «Промінь». URL: https://archive.org/search?query=creator%3A%22Ukrainian+Women%27s+Association+of+Canada%22 (дата звернення: 12.01.2026).
4. Бубнюк С. «Жіночий Світ» – орган ОУК. *На службі рідного народу*. *Ювілейний збірник Організації Українок канади ім. Ольги Басараб у 25–річчя від заснування (1930–1955)*. Вінніпег : ОУК ім. О. Басараб, 1955. С. 158–166. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/16600/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
5. Василишин С. До нашої історії. *Промінь*. 1960. Ч. 1. С. 6–7. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/30260/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
6. Книш І. Сторінка ОУК в «Новому Шляху». *На службі рідного народу. Ювілейний збірник Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб у 25–річчя від заснування (1930–1955).* Вінніпег : ОУК ім. О. Басараб, 1955. С. 152–157. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/16600/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
7. Когуська Н. Півстоліття на громадській ниві. Нарис історії Союзу Українок Канади 1926–1976. Едмонтон : Вінніпег : СУК, 1986. 1034 с. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/5160/file.djvu (дата звернення: 12.01.2026).
8. Луговий О. Визначне Жіноцтво України. Торонто, 1942. 251 с. URL: https://diasporiana.org.ua/ideologiya/2861-lugoviy-o-viznachne-zhinotstvo-ukrayini/ (дата звернення: 12.01.2026).
9. На переломі століття (редакційна). *Жіночий Світ*. 1950. Ч. 1. С. 4–5. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/22436/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
10. Наш журнал і ми (редакційна). *Промінь*. 1960. Ч. 12 С. 1–2. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/30272/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
11. Редакційна. *Промінь*. 1960. Ч. 1. С. 4–5. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/30260/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
12. Савчук С. Ідейні прямування ОУК. *На службі рідного народу. Ювілейний збірник Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб у 25–річчя від заснування (1930–1955).* Вінніпег : ОУК ім. О. Басараб, 1955. С. 35–43. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/16600/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
13. Савчук С. ОУК і другі жіночі організації. *На службі рідного народу. Ювілейний збірник Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб у 25–річчя від заснування (1930–1955)*. Вінніпег :

ОУК ім. О. Басараб, 1955. С. 167–178. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/16600/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
14. Синявська Н. Чому ми поміщуємо в «Жіночому Світі» статті в англійській мові. *Жіночий світ*. 1950. Ч. 10. С. 4. URL: https://archive.org/download/N028764/N028764.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
15. Статут Союзу Українок Канади з додатком Статута провінціяльної екзекутиви і Статута для відділів принятий на Річнім З'їзді в Саскатуні дня 3-го липня 1948 р. Вінніпег, 1949. 66 с. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/22260/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).
16. Стечишин С. Мистецькі скарби українських вишивок. Вінніпег : Союз Українок Канади, 1950. 136 с. URL: https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/17063/file.pdf (дата звернення: 12.01.2026).

References

1. Negrych, O. (1960). «Our English Section». *Promin*, 1, 23–25. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/30272/file.pdf [in English].
2. Veb-arkhiv zhurnalu «Zhinochyi Svit» [Web archive of the magazine «Women's World»]. Retrieved from https://archive.org/details/@ual_digitization_?and%5B%5D=subject%3A%22%D0%96%D1%96%D0%BD%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%B9+%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82+%3D+Woman%27s+world%22&and%5B%5D=language%3A%22Ukrainian%22 [in Ukrainian].
3. Veb-arkhiv zhurnalu «Promin» [Web archive of the magazine «Promin»]. Retrieved from https://archive.org/search?query=creator%3A%22Ukrainian+Women%27s+Association+of+Canada%22 [in Ukrainian].
4. Bubniuk, S. (1955). «Zhinochyi Svit» – orhan OUK [«Women's World» - a body of the OUK]. In *Na sluzhbi ridnoho narodu. Yuvileinyi zbirnyk Orhanizatsii Ukrainok kanady im. Olhy Basarab u 25–richchia vid zasnuvannia (1930–1955)* [In the service of our native people. Anniversary collection of the Olga Basa-rab Organization of Ukrainian Women of Canada on the 25th anniversary of its founding (1930–1955)] (pp. 158–166). Vinnipeh: OUK im. O. Basarab. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/16600/file.pdf [in Ukrainian].
5. Vasylyshyn, S. (1960). Do nashoi istorii [To our history]. *Promin,* 1, 6–7. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/30260/file.pdf [in Ukrainian].
6. Knysh, I. (1955). Storinka OUK v «Novomu Shliakhu» [OUK page in «New Path»]. In *Na sluzhbi ridnoho narodu. Yuvileinyi zbirnyk Orhanizatsii Ukrainok Kanady im. Olhy Basarab u 25–richchia vid zasnuvannia (1930–1955)* [In the service of our native people. Anniversary collection of the Olga Basarab Organization of Ukrainian Women of Canada on the 25th anniversary of its founding (1930–1955)] (pp. 152–157). Vinnipeh: OUK im. O. Basarab. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/16600/file.pdf [in Ukrainian].
7. Kohuska, N. (1986). *Pivstolittia na hromadskii nyvi. Narys istorii Soiuzu Ukrainok Kanady 1926–1976* [Half a Century in the Public Sphere. A Brief History of the Union of Ukrainian Women of Canada 1926–1976]. Edmonton: Vinnipeh: SUK. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/5160/file.djvu [in Ukrainian].
8. Luhovyi, O. (1942). *Vyznachne Zhinotstvo Ukrainy* [Notable Women of Ukraine]. Toronto. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/ideologiya/2861-lugoviy-o-viznachne-zhinotstvo-ukrayini/ [in Ukrainian].
9. Na perelomi stolittia (redaktsiina) [At the turn of the century (editorial)]. (1950). *Zhinochyi Svit,* 1, 4–5. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/22436/file.pdf [in Ukrainian].
10. Nash zhurnal i my (redaktsiina) [Our magazine and us (editorial)]. (1960). *Promin*, 12, 1–2. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/30272/file.pdf [in Ukrainian].
11. Redaktsiina [Editorial]. (1960). *Promin,* 1, 4–5. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/30260/file.pdf [in Ukrainian].
12. Savchuk, S. (1955). Ideini priamuvannia OUK [Ideological orientations of the OUK]. In *Na sluzhbi ridnoho narodu. Yuvileinyi zbirnyk Orhanizatsii Ukrainok Kanady im. Olhy Basarab u 25–richchia vid zasnuvannia (1930–1955)* [In the service of our native people. Anniversary collection of the Olga Basarab Organization of Ukrainian Women of Canada on the 25th anniversary of its founding (1930–1955)] (pp. 35–43). Vinnipeh: OUK im. O. Basarab. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/16600/file.pdf [in Ukrainian].
13. Savchuk, S. (1955). OUK i druhi zhinochi orhanizatsii [OUK and other women's organizations]. In *Na sluzhbi ridnoho narodu. Yuvileinyi zbirnyk Orhanizatsii Ukrainok Kanady im. Olhy Basarab u 25–richchia vid zasnuvannia (1930–1955)* [Anniversary collection of the Olga Basarab Organization of Ukrainian Women of Canada on the 25th anniversary of its founding (1930–1955)] (pp. 167–178). Vinnipeh: OUK im. O. Basarab. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/16600/file.pdf [in Ukrainian].
14. Syniavska, N. (1950). *Chomu my pomishchuiemo v «Zhinochomu Sviti» statti v anhliiskii movi* [Why do we publish articles in English in «Women's World»?]. *Zhinochyi svit,* 10, 4. Retrieved from https://archive.org/download/N028764/N028764.pdf [in Ukrainian].
15. Statut Soiuzu Ukrainok Kanady z dodatkom Statuta provintsiialnoi ekzekutyvy i Statuta dlia viddiliv pryniatyi na Richnim Zizdi v Saskatuni dnia 3-ho lypnia 1948 r. [The Statute of the Union

of Ukrainian Women of Canada, with the annex of the Statute of the Provincial Executive and the Statute for the Departments, was adopted at the Annual Convention in Saskatoon on July 3, 1948]. (1949). Vinnipeh. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/22260/file.pdf [in Ukrainian].

16. Stechyshyn, S. (1950). *Mystetski skarby ukrainskykh vyshyvok* [Artistic treasures of Ukrainian embroidery]. Vinnipeh: Soiuz Ukrainok Kanady. Retrieved from https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/17063/file.pdf [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.01.2026.

Received 25.01.2026.

Bohuslavskyj O. Press of the Ukrainian Women's Association of Canada (UWAC) and the Ukrainian Women's Organization of Canada (UWOC) as an Expressor of National Tasks of Women in Emigration: First Steps

The purpose *of the study is to clarify, systematize and introduce into scientific circulation factual material on the information and publishing activities of the Ukrainian Society of Ukrainian Emigration before and after World War II, their impact on social processes in the female environment of Ukrainian emigration in Canada.*

The methodological basis *of the study is the principles of historicism, comprehensiveness, objectivity, and reliability. The study is based on informational, axiological, cultural, and systemic approaches. The following general scientific methods were used: analysis, synthesis, and generalization. Comparative, descriptive, and problem-chronological methods, as well as cause-and-effect analysis, were used to solve the research tasks.*

Results*. The prerequisites for the formation of the Ukrainian Society of Ukrainian Emigration and Ukrainian Emigration are outlined. The socio-political and ideological conditions of the information activities of the Ukrainian Society of Ukrainian Emigration and Ukrainian Emigration are clarified. The main directions of the information activities of the Ukrainian Society of Ukrainian Emigration and Ukrainian Emigration, their similarities and differences are determined.*

The scientific novelty *lies in the reproduction of the information activities of the Ukrainian Journalism and the Ukrainian Press in the interwar and postwar period in Canada, the structure and ideological and thematic component of the publications of the Ukrainian Journalism and the Ukrainian Press have been analyzed. Sources that have not yet been the subject of scientific analysis have been introduced into circulation, and some dates have been clarified.*

Practical significance*. The results of the study can be used in the process of studying the courses «History of Ukrainian Journalism» and «History of Publishing».*

Key words: *women's magazine, women's movement, women's page, «Women's World», tasks, Ukrainian Women's Organization of Canada, «Promin», section, Ukrainian Women's Association of Canada.*